

Roes, som fra Nøgles Side er bleven ydet Ministeren, hvorimod jeg maa erklære mig ude af Stand til at kunne gaae ind paa dette Lovforslag. Jeg har spurgt mig selv, om jeg kunde forsvare at stemme for dets Overgang til anden Behandling, og jeg skal ikke nægte, at den consequenteste Fremgangsmaade fra min Side vilde være at stemme derimod, men paa den anden Side er det blevet fremhævet af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), at der under Sagens fortsatte Behandling kunde stilles Undringsforslag ogsaa i den Retning, som jeg ønsker. Der har været flere foregaaende Tilfælde, hvori jeg erindrer, at Sligt er skeet, og da det er ønskeligt, at denne Sag bringes videre frem, har jeg efter moden Overveelse besluttet at stemme for Sagens Overgang til anden Behandling; men jeg maa naturligviis udtrykkelig have mig forvaret imod, at deri skulde ligge en Billigelse af de i dette Lovudkast nedlagte Principer, som jeg er absolut imod. Dette Lovforslag vil indføre en Retstilstand, hvorved man frastriver Bevillingsmyndigheden en den ved Grundloven hjemlet Forrettighed, og det vil derhos tillige bevirke, at den Reform, som fra flere Sider har været ønsket gennemført, nemlig at Geistligheden kommer paa fast Gage, ligesom det er skeet med Biskopperne, efterat Bispettenderne ere inddragne, vil blive udsat til en fjern Fremtid. Dette er Hovedgrunden, hvorfor jeg ikke kan slutte mig til dette Forslag. — Jeg bemærkede allerede ved Begyndelsen af mit Foredrag, at jeg skulde udtale mig saa kort som muligt, og naagtet der endnu kunde være Meget at bemærke, skal jeg dog efterkomme den Fordring, man kan stille efter den lange Forhandling. Jeg skal derfor ikke for Dieblicket udtale mig videre.

Sætte: Af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) er der som Hovedaank mod Lovforslaget fremført Noget, der er overordentlig eiendommeligt, men tillige, som det forekommer mig, overordentlig besynderligt. Hans Aank mod Lovforslaget gaaer ud paa, at det ikke har gjort noget Skridt fremad mod Idealet, og dermed blev

det forsaavidt staaende. Det havde været i høi Grad ønskeligt, hvis den ærede Rigsdagsmand havde meddeelt, hvilket det Ideal var, som han vilde have saaledes skulde opstilles, og hvortil dette Lovforslag skulde have arbejdet hen, men dette har han imidlertid ikke gjort. Der var forresten Ytringer, som viste hen til, at der har foresvævet ham et Ideal, hvortil han meente, at Lovudkastet burde have sigtet; det er de Ytringer, han har brugt om, at den retteste Ordning af de kirkelige Forhold vilde være, at man ikke bestilte Præster, men lod dem, der havde theologisk Dygtighed dertil, gaae ud, samle saa Mange om sig, som de vare istand til, og saa lade dem, der samlede sig om dem, betale dem. Dette er Idealet. Men det er dog virkelig forgalt at forlange, at Regjeringen, som igjennem Lovudkastet skal arbejde hen til en Ordning af Forholdene, som de nu foreligge rundt omkring, skulde arbejde hen til det Ideal at bevirke, at Staten slet ikke skulde have Noget med Præsternes Lønning at gjøre, at altsaa et Lovudkast om Ordningen af de danske Landsbypræsters Lønningsforhold skulde see at strebe hen til, at der slet ikke blev Tale om nogen Lønning. Jeg kan ikke fatte, hvorledes man kan lægge Lovudkastet til Last, at det har ladet det mangle paa Skridt i den Retning. Imidlertid er det forresten ogsaa indlysende nok, at den ærede Rigsdagsmand selv har havt ialfald en Aelse om, at paa den Maade kunde Sagen ikke tages. Der maatte dog ialfald være Lønninger, der tilbejles Præsterne, og med Opgivelse af sit Ideal har han havt en Idee, som han har meent var den, der skulde tjene til at raade Bod paa de Ulemper, der vare forbundne med Lovforslaget. Han siger nemlig — foruden flere Punkter, som jeg ikke skal komme ind paa — at det, som maatte have stor Indflydelse paa, hvilken Lønning Præsten skulde have, var — det er hans eget Udtryk — „Hensynet til den Trofaste, han viser i sin Gjerning og i Udviklingen af de aandelige Gaver, som Gud har givet ham.“ Det var jo overordentlig smukt, naar man hvert Aar saaledes kunde afpasse Lønnen for en Præst efter hans Trofaste i Embedsgjerningen og Udviklingen af de Gaver, Gud har betroet